

Hobeon

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

Associate degree-opleiding

Arts & Crafts

voltijd

Hogeschool Rotterdam

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

Associate degree-opleiding

Arts & Crafts

voltijd

Hogeschool Rotterdam

CROHO nr. 80078

Hobéon Certificering

11 februari 2020

Auditpanel

R. Klaassen MSM (voorzitter)

H. Mührmann MSc

A.G. van der Kouwe

S. Yu (studentlid)

G.C. Versluis

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	23
6.	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE I	Scoretabel	27
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	29
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	33
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	35

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Rotterdam
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief besluit NVAO d.d. 5 november 2013
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Arts & Crafts
registratienummer croho	80078
domein/sector croho	Taal en cultuur
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	Associate degree
graad en titel	Associate degree
aantal studiepunten	120 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie	Rotterdam
variant	Voltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit/ opleidingsbeoordeling	21 november 2019

2. SAMENVATTING

Het doel van de Associate degree (Ad) Arts & Crafts is zelfbewuste hybride allround ontwerpers op Ad-niveau op te leiden, die eigentijdse producten en interieurs creëren.

De afgestudeerden zijn werkzaam als zelfstandig ondernemer, als medewerker in loondienst of als ZZP'er. Zij kunnen in het werkveld verschillende beroepsrollen vervullen als schakel/intermediair, als ondersteuner/meedenker en uitvoerend medewerker, als specialist/deskundige op een specifiek gebied of als executant/aanstuurder in uitvoeringstrajecten. Het vakgebied waarin de studenten zich gedurende hun studie ontwikkelen - interieur, lifestyle, meubel/product, mode/accessoires, packaging, sieraad - is onderdeel van hun profilering in het werkveld.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft de competenties in haar eigen opleidingsprofiel aantoonbaar afgeleid van i) het geactualiseerde beroeps- en opleidingsprofiel Beeldende Kunst en Vormgeving dat in samenspraak met de betrokken hogescholen, het overleg Beeldende Kunst van de Vereniging Hogescholen (OBK), het Nieuwe Instituut en het Mondriaanfonds tot stand is gekomen in 2014 en van ii) het competentieprofiel van de hbo-bacheloropleiding Vormgeving van de Willem de Kooning Academie (WdKA). De opleiding heeft de competenties voor de Associate degree in haar eigen opleidingsprofiel helder gedefinieerd op NLQF¹ niveau 5.

De opleiding heeft regelmatig contact met vertegenwoordigers vanuit het werkveld, waaronder de beroepenveldcommissie. Tevens komen de docenten die lesgeven, uit het werkveld. Met andere vakgenoten/opleidingsinstituten (met name HKU Utrecht en ArtEZ Zwolle) die ook een (vergelijkbare) Associate degree op het gebied van vormgeving verzorgen, zal de opleiding in 2020 nadere afstemmen over de vertaling van niveau 5. Dat is belangrijk.

Het gesprek met alle betrokkenen over de exacte profilering en positionering behoeft nog een vervolg, zodat er een over de hele linie consequent verhaal komt over waartoe de Ad Arts & Crafts precies opleidt. Er klinkt over de hele linie nog geen consistent verhaal over waarop de focus van de opleiding ligt: op het idee, op het concept of op het product en op allround of op specialisatie.

Het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden, het doen van onderzoek en de aandacht voor de internationale context is terug te zien in de competenties. De visie op onderzoek behoeft nog verdere uitwerking/aanscherping.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan de eisen en komt tot een oordeel 'voldoet' voor deze standaard.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding wordt verzorgd door adequaat opgeleide, enthousiaste en nauw bij de studenten betrokken docenten. De meeste docenten zijn als professional zelf werkzaam in de beroepspraktijk en brengen zo de actuele beroepscontext in in het onderwijs. De studenten zijn uitermate tevreden over hun docenten en over hun verschillende expertises die hen helpen breder te kijken en hun kennis te verdiepen.

De opleiding biedt een rijk en sterk op de beroepspraktijk gericht programma met vakspecifiek en vakoverstijgend onderwijs. Door het hele programma te doorlopen kunnen de studenten alle beoogde competenties, kennis en vaardigheden ontwikkelen.

In de vakklas verbreden en/of verdiepen de studenten aan de hand van opdrachten hun vakkennis en vaardigheden in het door hen gekozen vakgebied: interieur, lifestyle, meubel/product, mode/accessoires, packaging of sieraad. Via het samen leren in de lessen kernproject 1, 2 en 3 in het vakoverstijgende onderwijs zorgt de opleiding ervoor dat de studenten leren hoe studenten uit andere disciplines opdrachten aanpakken en uitwerken zodat ze breed inzetbare ontwerpers kunnen worden.

De ondersteunende vakken zoals visualisatie en fotografie, kunst & cultuur en beroepsprofilering zorgen voor de benodigde achtergrondkennis en basisvaardigheden. Via de stage maken de studenten – zij het kort – kennis met de beroepspraktijk.

Aansluiting van de stageplek op het eindproject met het oog op het kunnen gebruiken van opgedane kennis en ervaring uit de stage in het eindproject, is aan te bevelen.

---

1 NLQF: Netherlands Qualification Framework/Nederlands Kwalificatieraamwerk

Onderzoek en internationale aspecten krijgen voldoende aandacht in het programma. Het is mooi dat de opleiding ook aandacht besteedt aan inclusie en diversiteit.

Het programma biedt de studenten veel ruimte voor persoonlijke profilering en is aantoonbaar student-centred.

De specifieke ruimtelijke en materiële voorzieningen zijn passend bij het programma.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan de eisen en komt tot een oordeel 'voldoet' voor deze standaard.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding hanteert een duidelijk systeem van toetsen en beoordelen. Zij toetst over het algemeen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier aan de hand van verschillende passende toetsvormen of de student de beoogde competenties/leerresultaten realiseert. De integrale beoordelingen aan het einde van elk semester zijn mooie manieren om integraal en met meerdere ogen naar de ontwikkeling van de studenten te kijken. De uitgewerkte beoordelingsformulieren getuigen van een zorgvuldig proces.

Het auditteam zag nog ontwikkelpunten met betrekking tot het gelijkwaardig beoordelen van de zes verschillende vakgebieden en de vraag of dat wel kan met een en hetzelfde beoordelingsformulier en het al dan niet in de beoordeling van het eindexamen laten meewegen van het proces om te komen tot het ontwerp/product en niet alleen het uiteindelijke resultaat. Daarnaast zou de opleiding de rol van de externe deskundige tijdens het eindexamen nog eens tegen het licht moeten houden.

De examencommissie van de RAc en de toetscommissie van de economische Ad-opleidingen waartoe ook Arts & Crafts sinds 1 september 2018 behoort, bewaken de kwaliteit van het toetsen en beoordelen met name op procesniveau. Het is in het kader van de borgende taak die de examencommissie heeft belangrijk dat zij nu ook een analyse door anderen/experts – bijvoorbeeld de toetscommissie - laat uitvoeren van de inhoudelijke kwaliteit van het toetsen en beoordelen, omdat in de examencommissie geen inhoudelijke expertise aanwezig is met betrekking tot de Ad Arts & Crafts.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 3.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De studenten hebben in de verschillende eindwerken aangetoond dat zij kunnen denken en handelen als startbekwaam ontwerper op niveau Associate degree.

De stageverslagen waren zeer divers van aard, maar gaven veelal een duidelijk beeld van wat de student op basis van zijn eigen leervragen had geleerd in de beroepspraktijk. De mate van reflectie op het geleerde, had soms sterker gekund.

In de onderzoeksdocumenten en eindprojecten zaten flinke niveauverschillen, maar het auditteam beoordeelde het werk wel als – soms krappe - voldoende. In het minder sterke werk miste het auditteam vooral diepgang op conceptueel en artistiek niveau. Soms was de uitwerking van het ontwerp zwak. Tevens was de eigen reflectie van de student op het onderzoek en het ontwerp vaak niet zo sterk.

Bij de goede studenten zag het auditteam een zorgvuldig en helder opgezet onderzoek, een heldere en relevante, actuele vraagstelling en overtuigende beantwoording, een duidelijk artistieke visie, nieuwe oplossingen en een sterk uitgevoerd ontwerp/product.

De presentaties van de studenten tijdens de eindexamens die het auditteam bijwoonde, waren van voldoende tot goed niveau. Dat de studenten het beoogde niveau hebben gerealiseerd, blijkt ook uit het feit dat de Ad'ers regelmatig na afloop van de studie of zelfs al eerder een baan krijgen aangeboden op hun stageadres en uit het feit dat 20% van de studenten doorstroomt naar een bacheloropleiding. Alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld zijn tevreden over het niveau van de afgestudeerden. Ze zijn in staat zelfstandig en kritisch te denken, hebben een eigen handschrift ontwikkeld, kunnen beter communiceren, zich beter positioneren in de markt en breder denken dan hun eigen vak.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 4.

Algemene conclusie:

Het auditteam trof een eigenstandige, niet (meer) aan de bacheloropleiding Vormgeving verbonden opleiding, die in relatief korte tijd duidelijk haar waarde heeft bewezen; ook voor een speciale doelgroep, te weten mbo-4 afgestudeerden. Studenten, alumni en werkveld zijn zeer tevreden over het geboden programma en de studenten zijn ook lovend over hun docenten.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voldoet aan alle standaarden. Het eindoordeel luidt daarom positief. Het auditteam adviseert de NVAO derhalve tot het behoud van de accreditatie van de opleiding.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 11 februari 2020.

3. INLEIDING

De Associate degree Arts & Crafts (hierna: de Ad Arts & Crafts of de opleiding) is één van de vijftien Ad-opleidingen van de Rotterdam Academy (RAc) van Hogeschool Rotterdam. Deze Ad's richten zich op een eigen doelgroep, hebben een eigen gezicht en een eigen onderwijskundige aanpak.

In het studiejaar 2011-2012 is de Ad Arts & Crafts gestart als een Ad-volgtijdprogramma van de bacheloropleiding Vormgeving van de Willem de Kooning Academie (WdKA)/Hogeschool Rotterdam. Vanaf 1 januari 2018 is de Ad Arts & Crafts een zelfstandige opleiding.

Ad Arts & Crafts is een opleiding op het gebied van Vormgeving. De opleiding wordt aangeboden in een voltijdvariant en duurt twee jaar.

Bij aanvang van de studie kunnen studenten kiezen voor een van de volgende vakgebieden: Interieur, Lifestyle, Meubel/product, Mode/accessoires, Packaging of Sieraad. De opleiding is echter 'vakoverstijgend': zij leidt breed inzetbare ontwerpers op die ook op de hoogte zijn van wat er gaande is in andere disciplines.

De opleiding maakt gebruik van de leslocatie van het RAc en van de werkplaatsen en andere faciliteiten van de WdKA.

In studiejaar 2018-2019 studeerden er verdeeld over de twee studie jaren in totaal 92 studenten bij de Ad Arts & Crafts.

Ontwikkelingen sinds de start van de opleiding in 2011-2012

In de afgelopen jaren is de opleiding verder gegaan met haar (door)ontwikkeling. Zo startte de opleiding bijvoorbeeld met drie vakgebieden, maar zijn er in de loop van de jaren nog drie vakgebieden bijgekomen. Ook heeft de opleiding op basis van evaluaties en een interne audit in 2017 verbetermaatregelen genomen. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- de niveauopbouw van de competenties is opgenomen in een competentiematrix en per competentie is een Body of Knowledge and Skills geactualiseerd;
- de koppeling tussen de competenties, leerdoelen en beoordelingscriteria in het lesaanbod is verhelderd;
- de visie op onderzoek is duidelijker verwoord;
- het beoordelingsproces en de borging van de stage en het eindexamen is opnieuw opgesteld en besproken met de toetscommissie van de WdKA en de toetscommissie van de RAc.

In onderstaand rapport beschrijft het auditteam bij de verschillende standaarden zijn bevindingen met betrekking tot de hierboven genoemde ontwikkelingen.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

De competenties van de Associate degree Arts & Crafts (hierna: de Ad Arts & Crafts of de opleiding) zijn afgeleid van het in 2014 geactualiseerde 'Landelijk beroepsprofiel en opleidingsprofielen Beeldende kunst en Vormgeving' en het competentieprofiel van de hbo-bacheloropleiding Vormgeving van de Willem de Kooning Academie (WdKA). Het landelijk profiel is in samenspraak met de betrokken hogescholen, het overleg Beeldende Kunst van de Vereniging Hogescholen (OBK), het Nieuwe Instituut en het Mondriaanfonds tot stand gekomen. Daarbij is afgestemd met een brede vertegenwoordiging van het werkveld.

De Ad Arts & Crafts heeft vervolgens het eindniveau van de competenties vastgesteld op basis van het NLQF² niveau 5 en de daarvan afgeleide vijf leerresultaten van de 'Beschrijving niveau Associate degree' van het Landelijk Overlegorgaan Associate degrees van Vereniging Hogescholen. Daarnaast heeft de opleiding in een schema in kaart gebracht wat het verschil is in de eisen aan studenten van een verwante opleiding op niveau 4 - Kwalificatiedossier Creatief vakmanschap mbo 4 - en studenten op niveau 6 - de hbo-bachelor Vormgeving.

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding hiermee de eigen competenties en het vereiste niveau helder heeft gedefinieerd.

De competenties van de opleiding betreffen: i) creërend vermogen, ii) vermogen tot kritische reflectie, iii) vermogen tot groei en vernieuwing, iv) organiserend vermogen, v) communicatief vermogen, vi) omgevingsgerichtheid, vii) vermogen tot samenwerking.

Daarbij ziet de opleiding voor de afgestudeerde op niveau Associate degree vier verschillende beroepsrollen weggelegd: a) schakel/intermediair, b) ondersteuner/meedenker en uitvoerend medewerker, c) specialist/deskundige op een specifiek gebied of d) executant/aanstuurder in uitvoeringstrajecten.

Naamgeving opleiding en profilering/eigen inkleuring

De opleiding heeft expliciet gekozen voor de naam Arts & Crafts. Deze naam verwijst naar de gelijknamige beweging in de 19^e eeuw in Engeland, waarin de waardering van de toegepaste kunst en vormgeving als artistiek product centraal stond en het ambachtelijk maakproces werd geprefereerd boven industriële productieprocessen. De opleiding ziet dat de belangstelling voor ambachtelijke maakprocessen in combinatie met nieuwe benaderingen (hightech, circulair et cetera) van materialen en productiemethoden in de laatste decennia is toegenomen.

Hoewel de opleiding dus een Engelse naam heeft, is de voertaal gewoon Nederlands. Het auditteam acht de naam van de opleiding passend, maar is van oordeel dat de opleiding haar eigen profilering nog verder moet verduidelijken voor alle betrokkenen. (Zie hieronder.)

De Ad Arts & Crafts is gebaseerd op de driehoek i) ambachtelijke vaardigheden en kennis, ii) ondernemende houding en iii) artistieke visie. De opleiding wenst zelfstandige en hybride ontwerpers op te leiden die kunnen functioneren binnen een steeds complexere ontwerppraktijk en die aan niet voor de hand liggende oplossingen werken van specifieke vraagstukken.

---

2 NLQF: Netherlands Qualification Framework/Nederlands Kwalificatieraamwerk

De opleiding moedigt de studenten aan hun eigen fascinaties en kwaliteiten in te zetten zodat zij een eigenheid ontwikkelen in hun vakgebied en beroepsrol. Daardoor onderscheidt elke student zich in een eigen visie, werk en houding.

De opleiding is gefundeerd op drie pijlers van ontwikkelingen:

- het verbreden en verdiepen van het ambacht;
- het ontwikkelen van een artistieke visie;
- het ontwikkelen van een ondernemende houding.

In de gesprekken tijdens de audit is uitgebreid stilgestaan bij de profilering en positionering van de opleiding. Op basis van de documentatie en de verschillende eindwerken die het auditteam inzag, vroeg het auditteam zich af of de focus van de opleiding nu ligt op Arts, op Crafts of toch op beide? Het auditteam hoorde hierover verschillende geluiden van het management, de docenten en de studenten. Sommigen legden de nadruk op het concept, bij anderen ging het meer om het product. Deze verschillen zag het auditteam ook terug in de eindwerken. Sommige studenten hadden zich vooral toegelegd op het opleveren van een mooi gemaakt product: een mooi afgewerkt meubelstuk, een fraai vormgegeven keukenmes. Maar het auditteam trof ook eindwerken met een zeer conceptuele insteek aan. Daar had de student zich veel minder gericht op het maken van iets moois. De alumni die het auditteam sprak, bevestigden dit verschil in focus: de een zag zichzelf meer als bedenker, een ander meer als maker.

Daarnaast heeft het auditteam geconstateerd, dat de accenten binnen de vakgebieden verschillen. Zo spreekt de opleiding bijvoorbeeld bij productontwerp en sieradenontwerper over duurzaamheid, terwijl deze term bij de andere vakgebieden niet valt, maar daar ook op zijn plaats zou zijn. En bij sieradenontwerp spreekt de opleiding over functionaliteit, maar dat las het auditteam bij productontwerp weer niet. Daarnaast las het auditteam op de banner en op de website van de opleiding niets over vakoverstijgend onderwijs en het worden van een breed inzetbare ontwerper die ook op de hoogte is van wat er gaande is in andere disciplines. (Zie standaard 2.)

Het auditteam beveelt de opleiding aan met alle betrokken het gesprek over haar profilering en positionering nog verder te voeren, zodat er een over de hele linie consequent verhaal komt over waartoe de Ad Arts & Crafts precies opleidt.

Onderzoek

Onderzoek is in het landelijke opleidingsprofiel en in het profiel van de Ad Arts & Crafts geen aparte competentie, maar onderzoek maakt wel integraal onderdeel uit van de opleiding. Dit kan onderzoek zijn naar materialen en technieken, maar ook naar beroepenveld-gerelateerde of bredere sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen. Het auditteam heeft de aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding en het doen van onderzoek terug kunnen lezen in de uitwerking van de verschillende competenties. Zo staat bij:

- creërend vermogen: 'praktijkgericht onderzoek verrichten naar achtergronden en actualiteiten op het gebied van de beeldende kunst en vormgeving en maatschappelijke ontwikkelingen en hieruit een eigen artistieke visie ontwikkelen' en 'door het doen van experimenten en waarnemingen tot artistieke ideeën komen en deze vertalen in niet voor de hand liggende ontwerpen',
- bij vermogen tot kritische reflectie: 'zich door onderzoek (kritisch) opstellen tot de ontwikkelingen in het beroep';
- bij vermogen tot groei en ontwikkeling: 'door middel van onderzoek zich een persoonlijke artistieke visie eigen maken'.

Het auditteam is mede op basis van de bestudeerde eindwerken van oordeel dat de visie op onderzoek nog verdere uitwerking/aanscherping behoeft. De opzet, inhoud en de uitwerking van het onderzoek in het kader van het eindproject liet een flinke bandbreedte zien, van betrekkelijk eenvoudig tot behoorlijk complex. De docenten meldden desgevraagd dat het onderzoek een filosofische, theoretische of praktische insteek kan hebben, afhankelijk van de eigen vraagstelling van de student: wil hij bijvoorbeeld een *brand* onderzoeken of wil hij theorie onderzoeken over vormgeving. Het auditteam acht het belangrijk, dat de opleiding voor alle betrokkenen helder maakt wat zij van het onderzoek verwacht en aan welke minimale voorwaarden het onderzoek moet voldoen.

Internationale/interculturele dimensie

De opleiding verwacht van de studenten een persoonlijke ontwerptaal en beroepshouding die internationaal georiënteerd is. De student moet zich verhouden tot wat er zich in de globaliserende wereld afspeelt op het gebied van vormgeving. Het auditteam kon de aandacht voor de internationale/interculturele dimensie o.a. afleiden uit de competenties 'kritische reflectie' en 'omgevingsgerichtheid'. Bij omgevingsgerichtheid zag het auditteam dit terug in eisen als 'diverse contexten in relatie tot eigen werk onderzoeken en herkennen', 'relevante urgente ontwikkelingen op het gebied van ontwerpen betrekken op het eigen werk en op de eigen beroepsrol'. Kritische reflectie vraagt o.a. om 'het eigen werk en de eigen positie te analyseren in relatie tot die van anderen en tot de ontwikkelingen in het vakgebied' en 'door onderzoek zich (kritisch) op te stellen tot de ontwikkelingen in het beroep en de maatschappij'. Daarmee is de aandacht voor de internationale/interculturele dimensie in de competenties voldoende gedekt.

Afstemming met vakgenoten en het werkveld

De opleiding heeft tot nu toe nog geen vergelijkbare opleiding gevonden om te spiegelen aan de Ad Arts & Crafts. De planning is nu om voor 1 mei 2020 een landelijk overleg te initiëren met andere Ad-opleidingen (o.a. van instellingen HKU en ArtEZ) die een vergelijkbare opleiding aanbieden op het gebied van vormgeving. Het doel is om de vertaling van niveau 5 naar de specifieke opleidingsprofielen van deze opleidingen in beeld te brengen voor begin 2021. Dat acht het auditteam een belangrijk initiatief; zeker met het oog op de eigen positionering van de Ad'ers op de arbeidsmarkt.

De opleiding heeft regelmatig contact met het beroepenveld, o.a. via de beroepenveldcommissie waarin vakmensen en ontwerpers zitting hebben. Deze specifieke Ad-commissie geeft advies ten aanzien van de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk. De commissie bestaat uit alumni en ontwerpers uit de beroepspraktijk. Zij vergaderen twee keer per jaar.

Daarnaast spelen de docenten die verbonden zijn aan de opleiding een belangrijke rol in het monitoren van ontwikkelingen in het beroepenveld. Zij werken niet alleen in het onderwijs als docent, maar beoefenen ook een beroep in een van de vakgebieden die de opleiding aanbiedt.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding heeft de competenties in haar eigen opleidingsprofiel aantoonbaar afgeleid van het geactualiseerde beroeps- en opleidingsprofiel Beeldende Kunst en Vormgeving en het competentieprofiel van de hbo-bacheloropleiding Vormgeving van de WdKA. De opleiding heeft de competenties voor de Associate degree in haar eigen opleidingsprofiel helder gedefinieerd op NLQF niveau 5.

De opleiding heeft regelmatig contact met vertegenwoordigers vanuit het werkveld. Met andere vakgenoten/opleidingsinstituten met een (vergelijkbare) Ad-opleiding zal de opleiding in 2020 nadere afstemmen over de vertaling van niveau 5. Dat is belangrijk.

Het gesprek met alle betrokkenen over de exacte profilering en positionering behoeft nog een vervolg. Er klinkt over de hele linie nog geen consistent verhaal over waar de focus van de opleiding op ligt: op het idee, op het concept of op het product en op allround of op specialisatie. Het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden, het doen van onderzoek en de aandacht voor de internationale context is terug te zien in de competenties. De visie op onderzoek behoeft nog verdere uitwerking/aanscherping.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan de eisen en komt tot een oordeel 'voldoet' voor deze standaard.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Programma

▪ *Koppeling leerresultaten en curriculum*

De opleiding heeft in een competentiedekkingsmatrix vastgelegd aan welke competenties zij in welke onderwijseenheden aandacht besteedt. Voorts heeft zij de competenties voor elk semester nader uitgewerkt met een duidelijke beschrijving van de niveau-opbouw in termen van complexiteit van de taak, complexiteit van de context, complexiteit van het handelen en verantwoordelijkheid. Ook heeft de opleiding in deze matrix weergegeven welke kennis en vaardigheden nodig zijn om de betreffende competentie te verwerven. Het geheel aan kennis en vaardigheden vormt de Body of Knowledge and Skills (BoKS) van de Ad Arts & Crafts.

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding met deze matrix voor alle betrokken helder heeft gemaakt wat zij van de studenten in elk semester verwacht.

▪ *Opzet en inhoud curriculum*

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding in de twee studie jaren een rijk programma biedt met vakspecifiek en vakoverstijgend onderwijs.

Het vakspecifieke onderwijs betreft de vakklassen, de stage en het eindproject. Het vakoverstijgende onderwijs betreft de kernprojecten, ondersteunende vakken en keuzevakken. Ieder semester is opgebouwd rondom een bepaald thema, dat zorgt voor samenhang tussen de verschillende vakken. Deze thema's brengen de studenten in aanraking met actuele ontwikkelingen in het vakgebied en de maatschappij. Zo is bijvoorbeeld het thema van semester 2 'engagement'. De studenten moeten in dit semester onderzoeken waar hun engagement in en buiten hun vakgebied ligt en hun eigenheid en betrokkenheid laten zien.

In semester 3 moeten de studenten aan de hand van het thema 'positionering' stelling nemen vanuit een gekozen positie en laten zien dat hun keuzes relevant zijn in relatie tot de gebruikte contexten. Het auditteam concludeert dat de opleiding de studenten hiermee aantoonbaar in steeds complexere situaties brengt en uitdaagt tot zelfstandig denken en handelen; passend bij wat er van een Ad'er wordt verwacht.

Bij aanvang van de studie kunnen studenten kiezen voor een van de vakgebieden: interieur, lifestyle, meubel/product, mode/accessoires, packaging of sieraad. De meeste studenten hebben al een mbo-4 vakopleiding afgerond en gaan door in dit vakgebied; maar dat is niet verplicht.

Zo sprak het auditteam een student die een grafische mbo-opleiding had gevolgd, maar bij de Ad Arts & Crafts had gekozen voor lifestyle omdat hij zich graag wilde verbreden.

In de vakklas (in totaal 26 EC) verbreden en/of verdiepen de studenten elk semester hun vakkennis en vaardigheden in het gekozen vakgebied. De studenten zitten hierbij in kleine groepen van gemiddeld tien studenten en werken individueel aan de realisatie van diverse producten.

Ze kiezen daarbij zelf voor vorm, materiaal en techniek en moeten deze keuzes verantwoorden. Zodoende ontwikkelen ze hun eigen standpunten. Dat acht het auditteam net als de opleiding belangrijk voor het Ad-niveau.

Tijdens de vakklas krijgen de studenten veel individuele begeleiding van de docenten. De stage en het eindproject zijn vakgerelateerd. (Zie daarover verder de paragraaf 'beroepsgerichtheid, stage en projecten' en de paragraaf 'afstuderen' onder standaard 3.)

De opleiding biedt echter ook 'vakoverstijgend' onderwijs aan. Zij wil breed inzetbare ontwerpers opleiden die ook op de hoogte zijn van wat er gaande is in andere disciplines. Op het programma staat elk semester een module kernproject (kernproject 1,2 en 3, in totaal 12 EC) die gericht is op conceptvorming en artistieke vorming. Binnen deze projecten experimenteren en onderzoeken de studenten om tot nieuwe inzichten en standpunten te komen. Ze doen dit door individueel of deels in teamverband diverse producten te realiseren in een vakoverstijgende samenstelling en vanuit een vakoverstijgende opdrachtstelling. Uit de gesprekken met de studenten tijdens de audit is gebleken dat zij deze gemengde klassen en cross-over projecten interessant vinden. 'Je kunt helemaal losgaan van je eigen discipline. Je leert samenwerken en leert van elkaar', aldus de studenten. Zo noemde een student interieur dat hij bijvoorbeeld van studenten meubel had geleerd om iets 'mooi te maken'. Daarnaast krijgen de studenten ondersteunende vakken zoals visualisatie en fotografie, kunst & cultuur en beroepsprofilering. (Zie ook de paragraaf 'beroepsgerichtheid, stage en projecten'.)

Alle studenten van de RAc moeten een tentamen Basis Nederlands afleggen, verzorgd door Hogeschooltaal. Studenten die moeite hebben met Nederlands krijgen in het eerste semester begeleiding en kunnen vragen oefenen in Hogeschooltaal om zich op de toetsen voor te bereiden. Ook bestaat de mogelijkheid om via de Summerschool vooruitlopend op de studie alvast het tentamen voor te bereiden en te behalen. Omdat de studenten van de opleiding Arts & Crafts ook behoefte hebben aan oefening in creatief schrijven, biedt de opleiding nu bij studieloopbaancoaching workshops 'Hoe kan ik creatief en beeldend omgaan met Nederlands?' Het auditteam acht het een sterk punt dat de RAc/de opleiding hier expliciet aandacht aan besteedt.

▪ *Beroepsgerichtheid, stage en projecten*

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding sterk gericht is op de beroepspraktijk. Tijdens de introductieweek van de opleiding, gaan de studenten met de docenten per vakgebied langs bij zelfstandige ontwerpers of bedrijven in Rotterdam om kennis te maken met de beroepspraktijk. Zodoende kunnen de studenten zich alvast voorbereiden op de stage in het tweede studiejaar. In dat studiejaar lopen de studenten de eerste zes weken fulltime stage. Voorafgaand aan deze stage formuleren zij leervragen en gaan ze op zoek naar een stageorganisatie die in overeenstemming is met hun leervraag. De studenten en alumni die het auditteam sprak, beaamden dat de stageperiode vrij kort is. 'Maar we leerden hier heel veel van, omdat we in die zes weken ook aan de werkgever moesten laten zien waar wij voor staan, wat wij in ons mars hadden', aldus enkele alumni die het auditteam sprak. Het auditteam heeft op grond van de stageverslagen die het bestudeerde, geconstateerd dat de stage niet altijd aansluit bij het afstuderen/het eindproject en in sommige gevallen ook minder passend was wat betreft niveau en aard van de werkzaamheden. Dat vond het auditteam een gemiste kans. De student had in zijn stage kennis en ervaring kunnen opdoen, die hij had kunnen gebruiken in zijn eindproject. Het auditteam beveelt de opleiding aan de studenten meer te sturen in het zorgvuldig kiezen van een stageplek. Bij de lessen beroepsprofilering onderzoeken de studenten de culturele omgeving van kunst en design en verdiepen ze zich in de huidige economie en marketing. De studenten leren hun eigen positie te bepalen als toekomstig ontwerper. Ook bereiden ze zich voor op creatief ondernemerschap. Dat laatste acht het auditteam een belangrijk onderdeel van de studie. De alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld meldden tijdens de audit nog dat de opleiding de studenten in de laatste periode al met het werkveld in contact zou moeten laten treden over het product dat zij hebben ontwikkeld. Daarmee wordt de student eerder 'zichtbaar' met wat hij voor het werkveld kan betekenen. Het auditteam beveelt de opleiding aan de mogelijkheden daartoe nader te onderzoeken.

- *Persoonlijke profileringsruimte van de student*

Zoals al uit bovenstaande blijkt is er heel veel ruimte voor persoonlijke profilering. Studenten kunnen op verschillende manieren een eigen accent aanbrengen in hun studie, bijvoorbeeld in de keuze van het vakgebied, de keuzevakken, bij de stage of de invulling van het eindproject. Bij de keuzevakken (4 EC) kiezen de studenten uit het hogeschoolbrede keuzeonderwijs. Deze vakken dienen ter verbreding of verdieping van de eigen ontwikkeling. Zo kan een student ervoor kiezen om bij de WdKA of in de werkplaatsen extra aandacht te besteden aan zijn vaardigheden, bijvoorbeeld patroontekenen, 3-D printen of kiezen voor het beter leren presenteren of het creëren van een eigen merkidentiteit. De opleiding sluit in haar begeleiding aan op de talenten en fascinaties van de studenten. Het programma is daarmee aantoonbaar student-centred.

- *Onderzoek*

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, is onderzoek een integraal onderdeel van de opleiding. In het programma komt onderzoeken en het ontwikkelen van een onderzoekende houding in verschillende lessen en contexten en op verschillende manieren aan de orde. De studenten krijgen veel ruimte om hun eigen fascinatie te onderzoeken. De docenten stimuleren de studenten om te experimenteren met verschillende materialen en technieken, verschillende invalshoeken te onderzoeken, om zo te komen tot nieuwe inzichten en zo mogelijk met niet voor de hand liggende oplossingen in hun ontwerppraktijk. Ook zet de opleiding de studenten in de lessen aan om onderzoek te doen naar de culturele omgeving van kunst en design, naar andere ontwerpers en naar actuele ontwikkelingen in het vakgebied en in de maatschappij. De hierin opgedane kennis kan de student direct gebruiken voor zijn eigen ontwerppraktijk en de fase waarin zijn ontwerpproces zich bevindt.

In het vierde semester gaan de studenten in het kader van hun afstuderen aan de slag met hun onderzoek en eindproject. Centraal hierin staat de vraag welke ontwerper zij willen zijn en welke vraag ze hebben. De studenten krijgen hierbij intensieve begeleiding van de docenten.

In de afstudeerfase is de student afwisselend bezig met onderzoek – maken – onderzoek – maken. Dit in tegenstelling tot studenten van een bacheloropleiding, die veelal eerst het onderzoek uitvoeren en op basis daarvan (pas) een ontwerp uitvoeren.

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, acht het auditteam het belangrijk dat de opleiding haar visie op onderzoek nog verder uitwerkt en vervolgens implementeert in het programma, zodat het voor alle betrokkenen helder is wat de opleiding van het onderzoek verwacht.

- *Internationale dimensie*

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, leidt de opleiding de studenten op voor een globaliserende wereld. Het curriculum is zoals hierboven is beschreven, sterk beroepsgericht. Dit gaat verder dan de Nederlandse grens. De opleiding steekt niet expliciet in op een internationale uitwisseling, maar besteedt in het curriculum wel aandacht aan internationale aspecten, in de vorm van internationalisation-at-home. Daarnaast kunnen studenten die dat willen een stage lopen in het buitenland (internationalisation abroad). Daarnaast biedt de opleiding alle studenten twee keer een studiereis aan, bijvoorbeeld naar de Salone di Mobile in Milaan of de Furniture & Light Fair of de Design Week in Stockholm.

- *Inclusiviteit en diversiteit*

Het auditteam heeft geconstateerd dat er binnen de opleiding ook aandacht is voor inclusiviteit en diversiteit. De opleiding is via de RAc aangesloten bij de leerwerkgemeenschap inclusiviteit en diversiteit. Een van de pijlers is dat iedereen zich thuis voelt op de opleiding. Daar hoort ook een inclusieve sfeer bij. Dat is belangrijk, want ongeveer 26% van de studenten heeft een migratie-achtergrond.

Daarnaast besteedt de opleiding aandacht aan diversiteit binnen het docententeam. Het team bestaat dan ook uit een samengestelde groep mensen met diversiteit aan opleiding, vakgebied, werkervaring en (internationale) achtergrond.

- *Instroom, aansluiting*

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding een heldere toelatingsprocedure hanteert. De studenten moeten een portfolio met eigen werk overleggen, een thuisopdracht maken, ter plekke een opdracht uitvoeren en een vragenlijst invullen, die de toelatingscommissie gebruikt bij het motivatiegesprek.

Sinds de oprichting van de aparte Rotterdam Academy voor alle Ad-opleidingen binnen de hogeschool is het aantal Ad-studenten Arts & Crafts verdubbeld. De grootste groep studenten (70%) is afkomstig van het mbo. Uit het studenthoofdstuk blijkt, dat de opleiding vooral op deze doelgroep is gericht. Studenten die van het havo of vwo komen, ondervinden soms aansluitingsproblemen vanwege een achterstand in software kennis, praktische kennis en dergelijke. Het auditteam acht het belangrijk dat de opleiding deze studenten voldoende ondersteuning biedt om hun hiaten weg te werken. De opleiding meldde desgevraagd, dat dat vooral gebeurt bij de vakklas, waar de groepen klein zijn. De opleiding hecht er waarde aan dat er een mix is van mbo'ers en havisten/vwo'ers. De mbo'ers zijn sterker met hun handen en de havisten/vwo'ers zijn conceptueel sterker. Daardoor kan er een mooie kruisbestuiving plaatsvinden, aldus de opleiding. Dat gebeurt vooral bij de vakklassen en de modules kernproject. Zoals al hierboven is vermeld, biedt de opleiding de studenten ook ondersteuning bij problemen met het Nederlands.

In het kader van een goede aansluiting van het mbo op en kennismaking met de Ad Arts & Crafts, heeft de opleiding in januari 2019 in het mbo-keuzedeel Kunst een programma van vier dagdelen voor mbo-studenten opgezet en uitgevoerd.

▪ *Studielast, studeerbaarheid en studiebegeleiding*

Uit het studenthoofdstuk en de evaluaties blijkt dat de studenten vinden dat de studie over het algemeen goed te doen is, zowel qua studielast als qua niveau. Een hoog ambitieniveau van de student kan evenwel leiden tot een hoge studiebelasting. Daarnaast moeten sommige studenten aanvankelijk nog wennen aan het omgaan met de vrijheid van de opdrachten en het feit dat de docenten hen niet voorzeggen hoe ze de opdracht moeten uitvoeren.

De opleiding biedt de studenten gedurende hun studie begeleiding – studieloopbaancoaching (SLC) – bij het ontwikkelen van een zelfstandige werkhouding. Daarnaast zijn de lijnen met alle docenten kort. Met name bij de vakklassen, waar de groepen klein zijn, is er veel ruimte voor individuele begeleiding. De studenten zijn zeer tevreden over de studiebegeleiding (NSE 2018 score 3.8 op een vijfpuntsschaal) en de individuele aandacht van de docenten en het maatwerk dat de opleiding hen biedt.

Personeel

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding beschikt over adequaat opgeleide, enthousiaste en nauw bij de studenten betrokken docenten. Het docententeam bestaat uit 23 docenten (2,4 fte), waarvan er 7 gedetacheerd zijn vanuit de bacheloropleiding Vormgeving van de WdKA. De docenten beschikken over een bachelordiploma, masterdiploma of vergelijkbare kwalificatie. De meeste docenten zijn als professional zelf werkzaam in de beroepspraktijk. Daarmee brengen zij de actuele beroepscontext in het onderwijs.

Daarnaast zet de opleiding gastdocenten uit de beroepspraktijk in als specifieke expertise niet aanwezig is in het docententeam, zoals een gastdocent met expertise typografie bij packaging. Uit de evaluaties, het studenthoofdstuk en de gesprekken tijdens de audit, blijkt dat de studenten uitermate tevreden zijn over hun docenten, over hun verschillende expertises die de studenten helpen breder te leren kijken en hun kennis te verdiepen (NSE 2018 score 3.9 op een vijfpuntsschaal). Zij trekken harmonieus met de studenten op.

De docenten werken nauw met elkaar samen. Naast de reguliere lesaanbod-vergaderingen en kalibratiesessies, is er veel informeel contact in de zogenoemde wandelgangen.

De opleiding besteedt veel aandacht aan professionalisering. Dit komt o.a. aan de orde in de functioneringsgesprekken. Afspraken daarover worden vastgelegd in het plannings- en taaktoedelingssysteem. Docenten met een dienstverband van 0,3 fte of meer worden geacht hun Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) te halen. Daarnaast worden deze docenten gestimuleerd ook hun Basiskwalificatie Examinering (BKE) te halen. Inmiddels hebben zeven van de veertien docenten hun BKE behaald. Voorts volgt het team scholing op het gebied van het schrijven van lesaanbod, motiverend en activerend onderwijs en toetsing op eindniveau. Ook volgen docenten samen met studenten lezingen over design en bezoeken zij nationale en internationale designbeurzen en musea.

Nieuwe docenten worden gecoacht door ervaren docenten.

Specifieke voorzieningen

De opleiding maakt één dag per week gebruik van de leslocatie van de RAc aan het Museumpark, waar zij met name de ondersteunende vakken/theorielessen verzorgt. Drie/twee dagen per week zijn de lessen in jaar 1 respectievelijk jaar 2 op de locatie van de WdKA, waar de opleiding gebruik maakt van de werkplaatsen en andere faciliteiten.

Studenten zijn tevreden over de verschillende stations/werkplaatsen, waar ze alles kunnen maken wat ze willen. Maar de werkplaatsen zijn te beperkt open, aldus de studenten; met name in de avonden. Ook de sluiting van een uur tussen de middag ervaren de studenten als een knelpunt. Daarnaast blijkt de communicatie over de mogelijkheid van het opslaan van gemaakt werk niet voor de Ad-studenten helder te zijn.

Het auditteam beveelt de opleiding aan over genoemde punten met de WdKA te overleggen.

De studenten zijn niet erg te spreken over de leslocatie van de RAc, die zij qua uitstraling niet vinden passen bij een kunstvakopleiding. Het management meldde desgevraagd dat er bewust voor is gekozen alle Ad-opleidingen van RAc op één eigen plek onder te brengen. Voor veel Ad-studenten is het juist prettig om met elkaar in één gebouw te zitten, op een locatie waar de aparte identiteit en positie van de Ad'er sterk tot zijn recht komt: eigen huisstijl, eigen entree, grote nadruk op de combinatie leren en werken. De Ad-opleidingen zijn ook geen 'stiefkindje' van de bacheloropleidingen en hangen niet (meer) onder deze opleidingen. Het auditteam begrijpt de argumenten om de Ad Arts & Crafts bij de andere opleidingen aangesloten te houden, maar geeft het management in overweging nog eens te onderzoeken of deze argumenten voor de Ad-studenten van Arts & Crafts ook opgaan.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding wordt verzorgd door adequaat opgeleide, enthousiaste en nauw bij de studenten betrokken docenten. De docenten brengen vanuit hun eigen beroepspraktijk de actuele beroepscontext in in het onderwijs. De studenten zijn uitermate tevreden over hun docenten. De opleiding biedt in de twee studie jaren een rijk en sterk op de beroepspraktijk gericht programma. Het is duidelijk wat zij van de studenten verwacht. Door het hele programma te doorlopen kunnen studenten alle beoogde competenties, kennis en vaardigheden ontwikkelen. In de vakklas verbreden en/of verdiepen de studenten hun vakkennis en vaardigheden in het door hen gekozen vakgebied. Via het samen leren in de lessen kernproject 1,2 en 3 zorgt de opleiding ervoor dat de studenten leren hoe studenten uit andere disciplines opdrachten aanpakken en uitwerken, zodat ze breed inzetbare ontwerpers kunnen worden.

De ondersteunende vakken zoals visualisatie en fotografie, kunst & cultuur en beroepsprofilering zorgen voor de benodigde achtergrondkennis en basisvaardigheden.

Via de stage maken de studenten – zij het kort – kennis met de beroepspraktijk. Aansluiting van de stageplek op het eindproject is aan te bevelen.

Onderzoek en internationale aspecten krijgen voldoende aandacht in het programma. Het is mooi dat de opleiding ook aandacht besteedt aan inclusie en diversiteit.

Het programma biedt de studenten veel ruimte voor persoonlijke profilering en is aantoonbaar student-centred.

De specifieke ruimtelijke en materiële voorzieningen zijn passend bij het programma.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan de eisen en komt tot een oordeel 'voldoet' voor deze standaard.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding haar visie op het toetsen en beoordelen en het systeem van toetsen en beoordelen duidelijk heeft beschreven in het Toetsplan Arts & Crafts (studiejaar 2018-2019). Dit toetsplan is afgeleid van het Toetsbeleid van de RAC.

De opleiding maakt gebruik van verschillende toetsvormen, passend bij de inhoud en eisen van de module. Voorbeelden van toetsvormen die de opleiding inzet zijn: een digitale toets, een presentatie, een opdracht, een vaardigheidstoets en een assessment.

De opleiding hanteert zowel formatieve als summatieve beoordelingen. De docenten geven de student regelmatig mondelinge en schriftelijke feedback, feedup en feedforward op hun leerproces en hun ontwikkeling tot Ad'er. Dat is belangrijk, aldus het auditteam.

De opleiding kent aan het einde van elk semester een integrale beoordeling. Bij deze toets moet de student reflecteren op zijn eigen ontwikkeling en de behaalde resultaten aan de hand van hun werk. Aan het einde van elk semester is de beoordeling summatief. Aan het einde van het eerste, tweede en derde semester wordt aan de hand van een integrale beoordeling de beheersing van de competenties op het beoogde niveau vast te stellen. De opleiding zet bij deze integrale beoordeling een commissie van docenten in.

Validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding op verschillende manieren zorgt dat het toetsen en beoordelen valide, betrouwbaar en inzichtelijk gebeurt. Voorbeelden hiervan zijn:

- de regels rond toetsing, herkansing en examinering staan duidelijk beschreven in de OER, die onderdeel uitmaakt van de Hogeschoolgids;
- de opleiding heeft alle informatie over het toetsen – de formele eisen, de beoordelingscriteria en de weging – voor alle betrokkenen inzichtelijk gemaakt in het lesaanbod;
- de opleiding heeft in de competentiedekkingsmatrix en de competentiematrix beschreven welke competenties zij in welke module op welke niveau aan de orde stelt, toetst en beoordeelt. In de klassikale lessen Studieloopbaancoaching (SLC) besteedt de studieloopbaanbegeleider met de studenten aandacht aan het competentiegericht toetsen;
- de opleiding heeft voor elke module beoordelingsformulieren met criteria uitgewerkt en daar een weging aan gekoppeld. De docent die een nieuwe toets en beoordelingsformulier ontwikkelt of een toets aanpast, legt deze toets voor afname altijd voor aan een collega-docent;
- bij de integrale toetsen zijn meerdere examinatoren betrokken om de intersubjectiviteit van de beoordeling te borgen. Ook is er bij de eindexamens een externe deskundige betrokken in de rol van adviseur;
- het docententeam volgt scholing op gebied van toetsing van het eindniveau. Het aantal docenten dat zijn BKE-certificaat heeft behaald, loopt langzaam op. Een docent is inmiddels bezig met Senior kwalificatie Examinering (SKE).

Tijdens de audit is - mede op basis van de door het auditteam bestudeerde sterk in onderwerp en uitwerking uiteen waaiende eindwerken - uitgebreid gesproken over het gelijkwaardig beoordelen van de zes verschillende vakgebieden. De docenten meldden desgevraagd, dat de competenties bij de beoordelingen leidend zijn. De student mag zelf bepalen wat zijn focus is in zijn eindproject, hoe breed hij wil afstuderen en wat hij daarvoor wil ontwerpen/maken, maar bij de beoordeling gaat het over het realiseren van de competenties en niet over de vraag of het ontwerp/product in de smaak valt bij de eindexamencommissie. Om ervoor te zorgen dat alle examinatoren tot eenzelfde oordeel komen, kalibreren zij altijd voorafgaand aan de eindexamens met elkaar. Bij het beoordelen becijferen ze eerst blind en gaan daarna met elkaar in discussie over dat cijfer en geven daarvoor argumenten, die ook in het beoordelingsformulier terecht komen.

Dat heeft het auditteam ook kunnen zien/horen tijdens de eindexamens die het bijwoonde. De eindexamenssessies werden strak en zorgvuldig geleid door de voorzitter van de commissie. De docenten stemmen ook regelmatig met elkaar af tijdens de formatieve eindexamenvergaderingen. Daarnaast kijken ze middels kalibratiesessies jaarlijks terug naar een aantal eindwerken van het voorgaande cursusjaar. Het auditteam heeft ook naar de verschillende beoordelingsformulieren van het afstuderen gekeken en heeft geconstateerd dat de opleiding in deze formulieren wegingen heeft aangebracht. De formulieren getuigen van een zorgvuldig gevolgd proces. Zo wegen bijvoorbeeld bij het eindproject 'het uitvoeren van experimenten', 'de uitdagendheid van het concept' en 'de uitvoering van het eindproject' zwaarder mee dan 'het in kaart brengen van de probleemstelling' of 'de verbale presentatie bij het eindexamen'. Wel zag het auditteam in de ingevulde toelichtingen – de feedback - in de formulieren hier en daar slordigheden, onzorgvuldige of nietszeggende formuleringen zoals 'duidelijke keuze voor het bedrijf' als feedback bij het criterium 'de motivatie voor de keuze van het bedrijf is duidelijk.' Ook trof het auditteam tegenstrijdigheden aan, zoals de feedback 'je hebt geen leervragen', die de examinerator gaf bij het stageverslag van een student, terwijl hij verderop in de beoordeling een oordeel voldoende gaf voor het criterium 'heeft gereflecteerd op de uitgevoerde opdrachten, gevolgdde werkwijze ten aanzien van de leervragen' met dan weer de feedback 'wat waren je leervragen?'.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel, dat de examinatoren in de basis zorgvuldig te werk te gaan. Toch zag het auditteam nog een behoorlijke bandbreedte tussen de verschillende eindexamens. Het auditteam vraagt zich op basis van het bestudeerde eindwerk en de ingevulde beoordelingsformulieren af of je zes vakgebieden wel met één en dezelfde matrix kunt beoordelen. Het auditteam constateerde dat er bijvoorbeeld een flink verschil bestaat tussen een concept van een student interieur en een product van een student sieraad of packaging. (Zie daarover ook standaard 4.) Ook constateerde het auditteam dat examinatoren soms het proces om te komen tot het ontwerp/product mee hadden laten wegen en niet alleen het uiteindelijke resultaat. Maar dat proces kwam niet in alle besprekingen aan de orde. Het auditteam beveelt de opleiding aan over de hierboven genoemde punten de discussie verder te voeren, zodat er nog meer eenduidigheid ontstaat. Daarnaast beveelt het auditteam aan de rol van de externe deskundige nog eens tegen het licht te houden. Bij de eindexamens die het auditteam bijwoonde, kwam de externe pas aan het woord nadat het cijfer was bepaald door de twee docenten/examinatoren. Zijn advies had bijvoorbeeld ook ter harte genomen kunnen worden tijdens de onderlinge discussie en de weging van het oordeel.

Uit de evaluaties blijkt dat de studenten tevreden zijn over de toetsing en de mate waarin de toetsing aansluit bij de onderwijsinhoud (NSE 2018 score 3.6 op een vijfpuntsschaal). De studenten die het auditteam sprak, vonden de beoordelingscriteria duidelijk. De criteria bieden houvast; ook bij de zelfbeoordeling en de beoordeling van de medestudenten die zij moeten uitvoeren bij de kernprojecten. Soms kunnen de studenten de feedback van een docent niet/niet meteen goed volgen. Soms valt het kwartje wat een docent precies bedoelt pas later. In elk geval kunnen de studenten altijd om nadere uitleg vragen aan de docenten. Het auditteam dat ook een aantal beoordelingsformulieren inzag, achtte de feedback van de verschillende docenten van wisselende kwaliteit: soms heel rijk, soms (te) summier of niets meer zeggend dan hetgeen er al in het beoordelingscriterium beschreven staat. Dat is nog een aandachtspunt voor de opleiding. Soms gaat het beoordelen in de ogen van de studenten niet helemaal eerlijk. 'Een student die zijn werk niet af had, kreeg toch een voldoende voor zijn concept', aldus een van de studenten. Het auditteam acht het belangrijk dat de opleiding goed uitlegt aan de studenten dat het gaat om het aantonen van de competenties beoordeelt en dat het accent in de beoordeling niet primair de kwaliteit van het werk betreft.

Examencommissie

De RAC kent sinds 1 september 2018 één examencommissie voor alle Ad-opleidingen van de academie en een gezamenlijke toetscommissie voor de Ad-opleidingen binnen het economische domein; het domein waar de Ad Arts & Crafts bij de RAC is ingedeeld.

Voor die tijd was de examencommissie van het instituut WdKA verantwoordelijk voor de kwaliteit van het toetsen en beoordelen.

In de huidige toetscommissie zit vanuit elke opleiding een afgevaardigde.

De onderwijsmanager en de curriculumcommissie van de opleiding hebben in de afgelopen periode regelmatig overleg gevoerd met de leden van de examencommissie, zodat de commissie meer inzicht en begrip voor het kunstonderwijs ontwikkelt en inzicht krijgt in de andere wijze waarop de beoordeling tot stand komt. Het auditteam heeft in het gesprek met de examencommissie en toetscommissie geconstateerd, dat dat belangrijk is. De commissieleden hebben tot op heden vooral controle uitgevoerd op de processen. Zo heeft de examencommissie een aantal eindexamengesprekken bijgewoond om te controleren of het beoordelingsproces naar behoren verliep. Dat acht het auditteam op zich prima activiteiten, maar de examencommissie had (nog) niet gezien dat de docenten worstelden met de beoordelingscriteria en het al dan niet meenemen van procesfactoren.

De toetscommissie heeft onder het mandaat van de examencommissie aan de hand van een evaluatieformulier een aantal toetsen - waaronder de afstudeeropdracht - gescreend op validiteit. Daarbij heeft ze gekeken of de toetscriteria in lijn waren met de competenties en bijvoorbeeld niet multi-interpretabel waren en of er een duidelijk beoordelingsformulier aanwezig was en een competentiematrix. Op basis van de screening van een aantal modules en het toetsplan van de opleiding heeft de toetscommissie advies uitgebracht over plagiaat, klachtenprocedure en herkansingen. Dat zijn vooral procedurele aandachtspunten. Inhoudelijke aspecten waren evenwel (nog) geen onderwerp geweest van de screening. Zo had de toetscommissie dus niet de slordigheden die het auditteam aantrof in de feedback in de beoordelingsformulieren, gezien. Omdat er in de examencommissie geen inhoudelijke expertise aanwezig is met betrekking tot de Ad Arts & Crafts, acht het auditteam het belangrijk dat de commissie ervoor zorgt dat anderen/experts – bijvoorbeeld de toetscommissie - een inhoudelijke analyse maken van de toetsen en de gegeven beoordelingen en haar daarover rapporteren. Dat is belangrijk voor de borgende taak die de examencommissie moet vervullen.

De examencommissie was (nog) niet op de hoogte van de doorstroomeisen die de bacheloropleiding aan afgestudeerden van de Ad Arts & Crafts stellen. (Zie daarover onder standaard 4.)

Afstuderen

Het eindexamenprogramma van de Ad-opleiding Arts & Crafts bestaat uit 3 onderdelen:

1. Stage (9 EC)
2. Onderzoeksdocument (6 EC)
3. Eindproject (19 EC)

In het totale eindexamenprogramma toetst de opleiding alle competenties op eindniveau: niveau Associate degree.

Zoals al onder standaard 2 is beschreven, lopen de studenten gedurende zes weken stage in de beroepspraktijk, waarbij hun eigen leervragen centraal staan. De beoordeling van de stage gebeurt aan de hand van het stageverslag en een eindgesprek met de begeleidende docent en een tweede docent/beoordelaar. De stageverlener vult ook een beoordelingsformulier in dat dient als advies aan de beide examinatoren en als terugkoppeling aan de student.

Voor het eindproject voert de student een onderzoek uit, waarover hij zijn proces en bevindingen vastlegt in een onderzoeksdocument. Dit document wordt in principe afzonderlijk van het eindproject beoordeeld.

Het eindproject kent een drietal formatieve beoordelingsmomenten en tot slot een summatieve beoordeling. Het eindproject bestaat uit een aantal onderdelen, die elk worden beoordeeld: i) de verslaglegging van het proces, ii) een serie uitgevoerde ontwerpen of ontwerp, iii) concept en context, iv) visuele presentatie van een serie uitgevoerde ontwerpen of ontwerp, v) verbale en visuele presentatie van het gehele eindproject in de vorm van een expositie bij het eindexamen. Studenten moeten voor alle onderdelen een voldoende halen.

Bij de beoordeling van het eindexamen is een commissie betrokken die bestaat uit de begeleidend docent, een docent/ beoordelaar van een ander vakgebied, een externe deskundige, een voorzitter en een secretaris/notulist.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding hanteert een duidelijk systeem van toetsen en beoordelen. Zij toetst over het algemeen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier aan de hand van verschillende passende toetsvormen of de student de beoogde competenties/leerresultaten realiseert. De integrale beoordelingen aan het einde van elk semester zijn mooie manieren om integraal en met meerdere ogen naar de ontwikkeling van de studenten te kijken. De uitgewerkte beoordelingsformulieren getuigen van een zorgvuldig proces.

Het auditteam zag nog ontwikkelpunten met betrekking tot het gelijkwaardig beoordelen van de zes verschillende vakgebieden, het al dan niet laten meewegen van het proces, de rol van de externe deskundige.

De examencommissie van de RAc en toetscommissie bewaken de kwaliteit van het toetsen en beoordelen vooral op procesniveau. Het is in het kader van de borgende taak die de examencommissie heeft belangrijk dat zij nu ook een analyse door anderen/experts laat uitvoeren van de inhoudelijke kwaliteit van het toetsen en beoordelen, omdat in de examencommissie geen inhoudelijke expertise aanwezig is met betrekking tot de Ad Arts & Crafts.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 3.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Uit de gesprekken met vertegenwoordigers van het werkveld en alumni is gebleken dat de opleiding duidelijk in een behoefte voorziet.

De alumni die het auditteam sprak, meldden o.a. dat ze duidelijk zijn gegroeid sinds hun mbo-4 opleiding. Ze zijn in staat zelfstandig en kritisch te denken. Ze hebben een eigen handschrift ontwikkeld en kunnen zich beter positioneren in de markt. Ze zijn veel scherper (geworden) in waar ze kunnen gaan staan. Ook kunnen ze beter communiceren over hun vak en breder kunnen denken dan hun eigen vak.

De vertegenwoordigers vanuit het werkveld zien een duidelijke meerwaarde voor het in dienst nemen van afgestudeerden op Ad-niveau (naast afgestudeerden op bachelorniveau). De Ad'ers kunnen meteen 'hands-on' aan de slag. Ze zijn gewend om dingen te maken en kunnen sneller werken. Maar ze zijn ook in staat te communiceren en mee te denken met de afgestudeerden op bachelorniveau die meer de (be)denker zijn in het creatieve proces.

Het gebeurt regelmatig dat stageverleners de Ad'ers na afloop van de studie of zelfs al eerder een baan aanbieden. 'Ik kan hen goed gebruiken', aldus een van de vertegenwoordigers die het auditteam sprak.

Ieder jaar stroomt zo'n 20% van de studenten door naar een hbo-bacheloropleiding, o.a. naar de bachelor Vormgeving van de WdKA. Een betere doorstroommogelijkheid is nog punt van aandacht. Soms moeten de studenten namelijk eerst een half jaar een schakelprogramma volgen of zelfs starten aan het begin van het tweede jaar omdat het derdejaars programma van de WdKA niet helemaal aansluit op de Ad Arts & Crafts. De opleiding is hierover in gesprek met de WdKA om te onderzoeken of de strenge toelatingsregels van de WdKA wel passend zijn voor studenten die al een tweejarig Ad-traject hebben gevolgd en of er maatwerk geboden kan worden.

Eigen oordeel auditteam over het gerealiseerde niveau

Het auditteam beoordeelde evenwichtig verdeeld over de verschillende vakgebieden van 15 afgestudeerden uit 2017-2018 en 2018-2019 eindwerken: stageverslagen, onderzoeksdocumenten en eindprojecten. Van 10 afstudeerders Interieur en Packaging woonde het auditteam in juni 2019 ook de eindexamens bij, waar de student zijn eindproject presenteerde en het ontwerp/product toonde. Daarnaast bekeek het auditteam tijdens de audit op 21 november 2019 nog tentoongestelde eindwerken.

Het auditteam is van oordeel, dat de studenten met hun eindwerken hebben aangetoond dat zij kunnen denken en handelen als startbekwaam ontwerper op niveau Associate degree.

De stageverslagen waren zeer divers van aard, maar gaven veelal een duidelijk beeld wat de student op basis van zijn eigen leervragen had geleerd in de beroepspraktijk. Het was vooral aan de student hoeveel hij uit zijn stage had willen halen. Een relatie met het afstudeerproject was er niet altijd, maar dat is ook geen eis van de opleiding. Zoals al onder standaard 2 is vermeld, acht het auditteam dit in sommige gevallen een gemiste kans. Ook de mate van reflectie op hetgeen de student had geleerd, had soms sterker gekund in de stageverslagen.

Het auditteam zag in de onderzoeksdocumenten en eindprojecten flinke niveaoverschillen. Bij sommige studenten was het onderzoeksdocument zeer zorgvuldig ontwikkeld, bij anderen was juist het eindproduct van hoge kwaliteit. Doordat de studenten vanuit hun eigen vakgebied hun onderzoeksvraag hadden ontwikkeld, verschilden de projecten sterk in moeilijkheidsgraad. Zoals al onder standaard 1 is vermeld, laat de opleiding de studenten vrij in de keuze van het eindproject en de onderzoeksvraag. Daarmee lag de focus soms op het opleveren van een mooi gemaakt product, terwijl het bij een andere student juist ging om de uitwerking van een conceptueel idee.

Het auditteam trof goed werk aan, maar ook werk van minder niveau; zij het nog wel van een - soms krappe - voldoende. Het oordeel van de examinatoren, vond het auditteam soms aan de hoge kant.

In het minder sterke werk miste het auditteam vooral diepgang op conceptueel en artistiek niveau. Soms was de uitwerking zwak en/of de reflectie niet zo sterk. Bij één student rees de vraag of hij wel zoveel had geleerd t.o.v. de mbo-opleiding.

Bij de goede studenten zag het auditteam een zorgvuldig en helder opgezet onderzoek, een heldere en relevante, actuele vraagstelling en overtuigende beantwoording, een duidelijk artistieke visie, nieuwe oplossingen en een sterk uitgevoerd ontwerp/product.

De presentaties van de studenten tijdens de eindexamens die het auditteam bijwoonde, waren van voldoende tot goed niveau. De studenten lieten daarin horen dat zij in staat waren over hun project te communiceren met anderen en hoe ze zich wilden profileren. Hoe de studenten zich verhouden tot andere ontwerpers hoorde het auditteam minder terug. Daar zou de opleiding de studenten nog nadrukkelijker om kunnen vragen.

Weging en Oordeel: voldoet

De studenten hebben in de verschillende eindwerken aangetoond dat zij kunnen denken en handelen als startbekwaam ontwerper op niveau Associate degree.

De stageverslagen gaven veelal een duidelijk beeld wat de student op basis van zijn eigen leervragen had geleerd in de beroepspraktijk. De mate van reflectie op geleerde had soms sterker gekund.

In de onderzoeksdocumenten en eindprojecten zaten flinke niveauverschillen, maar het auditteam beoordeelde al het werk wel als – soms krappe - voldoende. Aandachtspunten voor het minder sterke werk waren diepgang op conceptueel en artistiek niveau, uitwerking van het ontwerp en de eigen reflectie op het onderzoek en het ontwerp.

De presentaties van de studenten tijdens de eindexamens waren van voldoende tot goed niveau.

Dat de studenten het beoogde niveau hebben gerealiseerd, blijkt ook uit het feit dat de Ad'ers regelmatig na afloop van de studie of zelfs al eerder een baan krijgen aangeboden op hun stageadres en uit het feit dat 20% van de studenten doorstroomt naar een bacheloropleiding. Alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld zijn tevreden over het niveau van de afgestudeerden.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 4.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditteam trof een eigenstandige, niet (meer) aan de bacheloropleiding Vormgeving verbonden opleiding die in relatief korte tijd duidelijk haar waarde heeft bewezen; ook voor een speciale doelgroep, te weten mbo-4 afgestudeerden. Studenten, alumni en werkveld zijn zeer tevreden over het geboden programma, over het vakgerichte en vakoverstijgende onderwijs. De aandacht die de opleiding besteedt aan diversiteit/inclusiviteit is een sterk punt: vormgeving is van/voor/door iedereen!

De studenten zijn ook lovend over hun docenten, die harmonieus met hen optrekken. De opleiding Ad Arts & Crafts heeft duidelijk meerwaarde.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voldoet aan alle standaarden. Het eindoordeel luidt daarom positief, conform de beslisregels van de NVAO.

6. AANBEVELINGEN

- Voer met alle betrokken bij de opleiding – management, docenten, studenten, alumni, werkveld - het gesprek verder over profilering en positionering, zodat er een over de hele linie consequent verhaal komt over waartoe de Ad Arts & Crafts precies opleidt.
- Werk de visie op onderzoek nog verder uit en implementeer dit in het programma, zodat het voor alle betrokkenen helder is wat de opleiding van onderzoek verwacht en aan welke minimale voorwaarden onderzoek moet voldoen.
- Stuur de studenten meer in het zorgvuldig kiezen van een stageplek die aansluit bij het eindproject.
- Onderzoek of de argumenten voor het willen verzorgen van lessen op de eigen locatie van het RAc op het Museumpark voor de Ad-studenten van Arts & Crafts ook opgaan en wat het met het oog op kruisbestuiving met de bacheloropleiding betekent voor studenten als alle lessen op de locatie WdKA verzorgd zouden worden.
- Voer de discussie verder over de (on)mogelijkheden om de zes vakgebieden in een en dezelfde matrix te beoordelen en beslis of het proces van de student wel of niet meeweegt in de eindbeoordeling, zodat er meer eenduidigheid ontstaat onder alle examinatoren.
- Houd de rol van externe deskundige tijdens de eindexamenbespreking nog eens tegen het licht.
- Zorg er als examencommissie in het kader van de borgende taak die de commissie heeft voor dat er ook een inhoudelijk analyse wordt gemaakt van de toetsen en de gegeven beoordelingen.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam hbo-Associate degree Arts & Crafts voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	V
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	V
Standaard 3. Toetsing	V
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	V
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II   Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling³ t.b.v. hbo-Associate degree opleiding Arts & Crafts – Hogeschool Rotterdam – 21 november 2019

Tijd	Gesprekspartners	Gespreksonderwerpen
07:45- 8.00	Ontvangst auditpanel WdKA lokaal BL.-1.3	
08.00-08:45	Vooroverleg panel B.-1.3 Panelleden: <ul style="list-style-type: none"> • De heer Roel Klaassen (voorzitter) • De heer Holger Mührmann (lid) • De heer Ad van der Kouwe (lid) • Mevrouw Siyao Yu (student-lid) • Mevrouw Rianne Versluis (secretaris) 	<ul style="list-style-type: none"> - vooroverleg - bestudering documenten - expositie eindwerken showcases in B.-1.19
08.45-08.55	Kick-off / Introductie BL.-1.19 <ul style="list-style-type: none"> • Opleidingsmanagement Ad A&C Aanwezig: directeur RAc + docententeam Ad A&C	<ul style="list-style-type: none"> - Presentatie: Ad Arts & Crafts, waar staan we als opleiding voor?
08.55-09.55	Het eigen leerproces staat centraal BL.-1.19 (formatieve beoordeling) Twee studenten worden centraal gesteld en zullen samen met hun begeleidende docent terugkijken op de feedbackmomenten in aanloop naar het eindexamen in een vraagantwoord-gesprek. Met Moderator. <i>09.10 - 09.20 Introductie moderator</i> <i>09.20 - 09.35 student + begeleider Meubel/product</i> <i>09.35 - 09.50 student + begeleider Packaging</i> <i>09.50 - 10.10 Ruimte voor vragen en dialoog</i> <i>Aanwezige docenten:</i> <ul style="list-style-type: none"> - docent onderzoeksdocument + andere betrokken docenten 	<p>Feedback en feedforward om de student te leren het eigen leerproces aan te sturen</p> <p>Tevens ter inzage in het lokaal: onderzoeksdocumenten, beoordelingsformulieren en criteria ter aanvulling van de formele kant van vastlegging.</p>
09.55-10.10	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage - film die gemaakt wordt over beroepsrollen laten zien
10.10-10.55	Ad Arts & Crafts afgestudeerden en stagiaires in de beroepspraktijk BL.-1.3 <ul style="list-style-type: none"> - Designer bij OD designstudio en alumnus Packaging 2018 - Packaging ontwerper bij OD designstudio, werkgever alumni Arts & Crafts - Stagegever bij Arts & Crafts, Sieraad - Alumna Sieraad 2017 en doorstromer Ba Lifestyle - Product Designer en alumnus 2017 Meubel/product 2017 - Lid beroepenveldcommissie, alumna Mode 2016 Arts & Crafts en Owner Saarbarbaars - secretaris beroepenveldcommissie - stagedocent Arts & Crafts 	<p>Hoe maakt de Ad Arts & Crafts afgestudeerde het verschil?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ad niveau - functioneren stagiaires en afgestudeerden in de beroepspraktijk
10.55-11.10	Pauze / intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
11.10-11.25	Korte presentatie "Studentjourney" BL.-1.3	<ul style="list-style-type: none"> - ter introductie op gesprek met studenten - hoe groeien de studenten van binnenkomst tot eindexpo:

³ In verband met de privacywetgeving zijn in het programma uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Tijd	Gesprekspartners	Gespreksonderwerpen
11.25-11.55	Studenten BL.-1.3 3 eerstejaars studenten: <ul style="list-style-type: none"> - Mode - Lifestyle - Interieur 6 tweedejaars studenten <ul style="list-style-type: none"> - Meubel/product - Lifestyle - Packaging - Mode - Packaging - Lifestyle 3 Alumni: <ul style="list-style-type: none"> - alumna Mode 2019 en doorstromer bachelor Vormgeving - alumna Meubel/product en doorstromer bachelor Vormgeving - alumna Interieur 2017 en doorstromer Ruimtelijk Ontwerper 	<ul style="list-style-type: none"> - beeld van de opleiding en verwachtingen - studeerbaarheid en studiebegeleiding - toetsen en beoordelen - aansluiting mbo / bachelor - kwaliteit docenten
11.55-12.30	Lunch auditpanel in BL.-1.3	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
12.30-13.15	Docenten BL.-1.3 <ul style="list-style-type: none"> - stagedocent, docent visualisatie en beroepsprofilering - SLC en docent vakklas Meubel/product, toelatingscommissie - Docent vakklas Lifestyle en vormgeving - Docent vakklas Mode en Kernproject 3 - Docent vakklas Sieraad, toelatingscommissie - Docent vakklas Mode - Docent vakklas Interieur 	<ul style="list-style-type: none"> - eigen professionaliteit/ deskundigheidsbevordering - werkdruk - invloed op/betrokkenheid bij het programma - relatie met het werkveld en mbo
13.15-14.00	Borging BL.-1.3 <ul style="list-style-type: none"> - lid opleidingscommissie - lid curriculumcommissie - Lid toetscommissie - Voorzitter toetscommissie - Voorzitter examencommissie RAC (borging eindwerken 18-19) 	<ul style="list-style-type: none"> - bevoegdheden, taken en rollen - relatie tot management - kwaliteitsborging toetsen en beoordelen - kwaliteitsborging afstuderen
14.00-14.15	Pauze / intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
14.15-14.45	Opleidingsmanagement BL.-1.3 <ul style="list-style-type: none"> - directeur RAC - onderwijsmanager - opleidingscoördinator 	<ul style="list-style-type: none"> - Vragen vanuit het panel n.a.v. de eerdere gesprekken
14.45- 15.15	Pauze +pending issues Mogelijkheid tot extra gesprekken met de verschillende gesprekspartners	Docenten, commissieleden en management bereikbaar voor eventuele openstaande punten Indien niet relevant, dan tijdsblok opschuiven
15.15-16.00	Vorbereiding terugkoppeling door auditpanel BL.-1.3	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
16.00-16.30	Terugkoppeling door het panel BL.-1.3	Docenten, studenten en onderwijsadviseurs
16.30-17.30	Ontwikkelgesprek BL. -1.3 Thema's vanuit de opleiding: <ul style="list-style-type: none"> - De rol van ontwerpers in de toekomst en de rol van het kunstvakonderwijs hierin 	Docenten, opleidingsmanagement, onderwijsadviseurs, directeur RAC

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en -daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel.

Het auditteam ontving in geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Aangezien de Associate degree Arts & Crafts van Hogeschool Rotterdam een unieke opleiding is, is er geen sprake geweest van een clustervisitatie.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief** indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief onder voorwaarden** indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **negatief** indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie-rapport opleiding
- Beroepsprofiel en opleidingsprofielen beeldende kunst en vormgeving (december 2014)
- Opleidingsprofiel Ad Arts & Crafts (juni 2019)
- Associate degree-opleiding Arts & Crafts: Vergelijking niveau 4, 5 en 6 (mei 2019)
- Landelijk Overlegplatform Associate degrees: Beschrijving niveau 5 Associate degrees versie 5.0 (september 2018)
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Schematisch programma-overzicht
- Onderwijsaanbod semester 1, 2, 3 en 4
- Lesaanbod studieloopbaancoaching 2018-2019 jaar 1 en 2
- Stagehandleiding Arts & Crafts 2018-2019
- Eindexamenhandleiding Arts & Crafts 2018-2019
- Overzicht van het ingezette personeel
  - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van alle recente eindwerken
- Jaarverslag (2018) en notulen beroepenveldcommissie (juli 2019)
- Werkbelevingsonderzoek 2019 – resultaten Ad Arts & Crafts
- Jaarverslagen examencommissie WdKA en RAc, opleidingscommissie Arts en Crafts (juli 2018) en notulen klassenvertegenwoordigersoverleg (december 2018)
- Toetsbeleid 2018-2019 Rotterdam Academy
- Toetsplan Ad Arts & Crafts 2019-2020
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Notulen kalibratiesessie eindproducten Arts & Crafts (september 2018)
- Evaluatieformulieren stage en onderzoeksdocument van de toetscommissie RAc (mei 2019)
- Strategisch Beleidsplan Rotterdam Academy 2017-2021
- Opleidingsjaarplan Ad Arts & Crafts 2018-2019
- Hogeschoolgids Associate degrees Rotterdam Academy 2018-2019

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV   Panelsamenstelling

Op 25 februari 2019 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de Associate degree-opleiding Arts & Crafts van Hogeschool Rotterdam, onder het nummer 008011. Deze opleiding behoort niet tot een visitatiegroep.

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
G.M.R. Klaassen MSM	Voorzitter	De heer Klaassen is interimmanager en adviseur in het hoger onderwijs.
H. Mührmann MSc	Lid	De heer Mührmann is teamleider van de Associate degree opleiding Interieurvormgever van ArtEZ en heeft een eigen architectenbureau.
A.G. van der Kouwe	Lid	De heer Van der Kouwe is docent grafisch en ruimtelijk ontwerp aan de St. Joost (Avans). Ook is hij partner en ontwerper bij Manifesta Idee en Ontwerp.
S. Yu	Studentlid	Mevrouw Yu volgt de Ad opleiding Interieur Vormgeving aan ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten.
G.C. Versluis	Secretaris	Mevrouw Versluis is senior-adviseur bij Hobéon en gecertificeerd secretaris d.d. november 2010

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl